

عنوان آزمون : نام آوران

نام و نام خانوادگی :

زمان آزمون :

پایه تحصیلی : ششم دبستان

تاریخ برگزاری

نام دبیر : ابوالفضل ایزی

۱ با خواندن دو بیت زیر که از بیت‌های میانی یک شعر هستند، متوجه می‌شویم که قالب این شعر حتماً ..... نیست. هر گل و برگی که هست یاد خدا می‌کند/ بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار برگ درختان سبز در نظر هوشیار/ هر ورقش دفتری است معرفت کردگار

۱ قطعه   ۲ غزل   ۳ قصیده   ۴ مثنوی

۲ با توجه به بیت «ای نام تو روئیده به گلدان لبم/ در مرحمت تو غوطه‌ور، روز و شبم» کدام گزینه ندریست است؟

۱ لب به گلدان تشبیه شده است.   ۲ «نام تو» منادا است.
۳ این بیت دارای آرایه‌ی ادبی طباق است.   ۴ کلمه‌ی «تو» ضمیر و مضاف الیه است.

۳ کدام گزینه درباره‌ی شعر زیر ندریست است؟
مصطفی گفت: شهید / مثل یک نمره‌ی بیست / داخل دفتر قلب من و تو می‌ماند.»

۱ شعر دو جمله دارد.   ۲ منادا دارد.
۳ دو تشبیه دارد.   ۴ واژه‌ی «شهید»، نهاد است.

۴ همه‌ی واژگان زیر با هم هم‌قافیه‌اند، یغیز ..... .

۱ سحاب   ۲ کتاب   ۳ آب   ۴ بقاست

۵ شعر زیر، کدامیک از موارد زیر را دارا نیست؟
«خداوندا به فریاد دلم رس / کسی بی‌کس تویی، من مانده بی‌کس»

۱ جمله‌ی خبری   ۲ جمله‌ی پرسشی   ۳ منادا   ۴ جمله‌ی امری

۶ متن زیر چند غلط املایی دارد؟
«بار دیگر، بحمنیار سخن خود را با کلمات دیگر تکرار کرد اما دید استاد درآوردن آب اسرار می‌کند. بالخره، تاقت نیاورد و گفت: در این هوای برقی و سرمای شدید، نمی‌توانم برای آوردن آب، بیرون بروم.»

۱ ۴   ۲ ۳   ۳ ۲   ۴ ۱

۷ ترتیب واژگان زیر در لغت‌نامه به چه صورت است؟

۱ ایران - آرزو - ایمان - ابر   ۲ آرزو - ایمان - ابر - ایران
۳ آرزو - ابر - ایران - ایمان   ۴ ابر - آرزو - ایران - ایمان

در کدام گزینه، دو واژه‌ی متضاد به کار رفته است؟

- ۱) مرا هیچ چیز از نام و نان به تحمّل این رنج سنگین جز مظلومیت شرق در مقابل ظالمین ستمکار مغربی و انداشت.
 ۲) پدر من دار و ندار خود را در قزوین فروخت و به تهران آمد.
 ۳) رنج و زحمت سال‌ها مطالعه، تحقیق و جست‌وجو و سرانجام بیماری، دهخدا را از پای درآورده بود.
 ۴) ای نام تو روییده به گلدان لبم / در مرحمت تو غوطه‌ور، روز و شبم

املاّی کدام واژه با توجه به معنای آن درست است؟

- ۱) تخیر: درنگ، دیرکرد
 ۲) مفضل: طولانی، همراه با شرح بسیار
 ۳) بزر: دانه، تخم
 ۴) سمیمی: هم‌دل، بامحبت

بیت کدام گزینه با بیت زیر هم‌مفهوم است؟

«درد عشقی کشیده‌ام که می‌رس / زهر هجری کشیده‌ام که می‌رس»

- ۱) راهیست راه عشق که هیچش کناره نیست / آن جا جز آن که جان بسپارند چاره نیست
 ۲) مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
 ۳) عشق چون آید بَرَد هوش و دل فرزانه را / دزد دانا می‌کُشد اوّل چراغ خانه را
 ۴) عشق او باز اندر آوردم به بند / کوشش بسیار نامد (نیامد) سودمند

مفهوم مشابه واژه‌ی «صورت» در بیت «تو به صورت رفته ای، ای بی‌خبر / زان ز شاخ معنی‌ای، بی بار و بر» در بیت کدام گزینه آمده است؟

- ۱) به رغم مدعیان که منع عشق کنند / جمال چهره ی تو حجت (دلیل) موّجه ماست
 ۲) بی‌گفت زبان تو، بی‌حرف و بیان تو / از باطن تو گوشت، بشنیده مبارک باد
 ۳) فقر ظاهر مبین که حافظ را / سینه گنجینه‌ی محبت اوست
 ۴) من حاصل عمر خود ندارم جز غم / در عشق ز نیک و بد ندارم جز غم

با توجه به بیت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم»

- ۱) این بیت پنج جمله دارد.
 ۲) «علیم» در این بیت به معنی اهل فضل است.
 ۳) «درخت علم» ترکیب وصفی است.
 ۴) این بیت در قالب مثنوی سروده شده است.

در کدام گزینه، کلمه‌ای وجود دارد که جمع آن نادرست نوشته شده است؟

- ۱) جد ← اجداد / شعر ← اشعار
 ۲) اسیر ← اسرا / دفتر ← دفاتر
 ۳) خزینه ← خزائن / فضل ← فضلا
 ۴) معبر ← معابر / قلم ← اقلام

- ۱ کز نیستان تا مرا ببریده‌اند / در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند
- ۲ اگر با مؤمنان گویم همه کافر شوند آن دم / وگر با کافران گویم نماند در جهان کافر
- ۳ من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بد حالان و خوش حالان شدم
- ۴ هر کسی از ظنّ خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من

جاهای خالی ابیات زیر به‌ترتیب با کدام مصراع‌ها کامل می‌شود؟

- «ای نام تو روییده به گلدان لبم / .....»
- «..... / کس بی‌کس تویی، من مانده بی‌کس»
- ۱ باران اجابت تو را می‌طلبم - همه گویند طاهر کس نداره
- ۲ در مرحمت تو، غوطه ور روز و شبم - همه گویند طاهر کس نداره
- ۳ باران اجابت تو را می‌طلبم - خداوندا به فریاد دلم رس
- ۴ در مرحمت تو، غوطه ور روز و شبم - خداوندا به فریاد دلم رس

با توجه به درس «عطار و جلال‌الدین محمّد»، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ نام پدر مولوی بهاء‌الدین است.
- ۲ زادگاه مولوی شهر سمرقند است.
- ۳ مولوی، عطار را در شهر نیشابور ملاقات کرد.
- ۴ «اسرارنامه» یکی از آثار عطار است.

کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات صحیح است؟

- ۱ سیدحسن حسینی، نویسنده، شاعر و استاد دانشگاه است و یکی از آثار او «تا صبح‌دمان» می‌باشد.
- ۲ علی اکبر دهخدا، نویسنده و دانشمند معروف قرن چهاردهم، کتاب «روح‌القوانین» را نوشته است.
- ۳ مثنوی معنوی کتاب جلال‌الدین محمّد بلخی می‌باشد که شامل ۶ دفتر و ۲۶ هزار بیت است.
- ۴ باباطاهر عریان همدانی از شاعران و عارفان ایرانی قرن ششم هجری است.

چه تعداد از کلمات زیر نادرست معنی شده‌اند؟

- «بحر: دریا - غفلت: نادانی - سحاب: آسمان - حاجت: نیازمند - غریب: ناآشنا - بقا: همیشگی - حجره: خانه»
- ۱ صفر   ۲ سه   ۳ دو   ۴ یک

در مصراع «زهر هجری کشیده‌ام که می‌رس»، ترکیب «زهر هجر» تشبیه دارد. در کدام بیت چنین ترکیبی دیده می‌شود؟

- ۱ به جهان خرم از آنم که جهان خرم ازوست / عاشقم بر همه عالم که همه عالم ازوست
- ۲ زخم خونینم اگر به (بهتر) نشود به (بهتر) باشد / خنک آن زخم که هر لحظه مرا مرهم ازوست
- ۳ غم و شادی بر عارف چه تفاوت دارد؟ / ساقیا باده (نوشیدنی) بده شادی آن کاین غم ازوست
- ۴ سعدیا گر بکند سیل فنا (نابودی) خانه‌ی عمر / دل قوی‌دار که بنیاد بقا محکم ازوست

کدام مصراع با مصراع «کار نیکو کردن از پر کردن است» ارتباط معنایی دارد؟

- ۱ هرچه تعلیم کرده باشد مرد/ گرچه دشوار شد بشاید کرد
- ۲ بعد درماندن چه افسوس و چه آه/ پیش از آن بایست این دود سیاه
- ۳ هر یکی دیوار اگر باشد جدا/ سقف چون باشد معلّق در هوا؟
- ۴ چارپا را قدر طاقت بار نه/ بر ضعیفان قدر قوّت کار نه

۱ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است.

۲ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است.

۳ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. شعر دو جمله است: مصطفی گفت: «شهید / مثل یک نمره‌ی بیست / داخل دفتر قلب من و تو می‌ماند.» منادایی نداریم. دو تشبیه داریم: تشبیه شهید به نمره‌ی بیست و تشبیه قلب به دفتر / در جمله‌ی دوم، «شهید» نهاد جمله است.

۴ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. این واژه در انتها «ت» دارد و کاملاً متفاوت است.

۵ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. جمله‌ی خبری: کس بی‌کس تویی / منادا: خداوندا / جمله‌ی امری: به فریاد دلم رس

۶ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. صورت صحیح واژگان نادرست: بهمنیار - اصرار - بالاخره - طاقت

۷ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «آ» جلوتر از «ا» است. در لغت‌نامه در صورت یکسانی حرف اول، سراغ حرف دوم می‌رویم و به همین ترتیب اگر حرف دوم هم یکسان بود، سراغ حرف سوم می‌رویم و الی آخر.

۸ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. متضادها: مشرق و مغرب - دار و ندار - روز و شب

۹ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. صورت صحیح سایر گزینه‌ها: تأخیر، بذر - صمیمی

۱۰ گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۱» به «سختی‌های راه عشق و مشکلات عاشق در این راه» اشاره دارند.

۱۱ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «صورت» در بیت صورت سؤال در معنای «ظاهر» به کار رفته و این مفهوم در بیت گزینه‌ی «۳» نیز وجود دارد، اما در ابیات گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» چنین مفهومی وجود ندارد.

۱۲ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. توجه کنید که این بیت، ۵ جمله دارد:

شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم

جمله‌ی ۱ جمله‌ی ۲ جمله‌ی ۳ (منادا) جمله‌ی ۴ جمله‌ی ۵ (منادا)

«درخت علم، ترکیب اضافی است که در این ترکیب، «علم» به «درخت» تشبیه شده است.

۱۳ گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. «فضلا» جمع کلمه‌ی «فاضل» است، نه «فضل».

۱۴ گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. براساس تعریف قالب مثنوی که در آن «دو مصراع هر بیت، هم‌قافیه هستند»، گزینه‌ی

«۲» نمی‌تواند مثنوی باشد، زیرا قافیه ندارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: ببریده‌اند / نالیده‌اند (قافیه)

گزینه‌ی «۳»: شدم - شدم (ردیف) / نالان - خوش‌حالان (قافیه)

گزینه‌ی «۴»: من - من (ردیف) / یار - اسرار (قافیه)

۱۵

گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. صورت کامل ابیات:
 «ای نام تو روییده به گلدان لبم / در مرحمت تو غوطه‌ور، روز و شبم
 خداوندا به فریاد دلم رس / کس بی‌کس تویی، من مانده بی‌کس»

۱۶

گزینه‌ی ۲ پاسخ صحیح است. زادگاه مولوی، شهر بلخ است.

۱۷

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: مصطفی علی‌پور نویسنده، شاعر و استاد دانشگاه است و یکی از آثار او «تا صبح‌دمان» می‌باشد.

گزینه‌ی «۲»: علی‌اکبر دهخدا کتاب «روح‌القوانین» را ترجمه کرده است.

گزینه‌ی «۴»: باباطاهر عریان همدانی از شاعران و عارفان ایرانی قرن‌های چهارم و پنجم هجری است.

۱۸

گزینه‌ی ۳ پاسخ صحیح است. سحاب: ابر / حاجت: نیازمندی، نیاز، احتیاج

۱۹

گزینه‌ی پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی «۴» دو ترکیب هست که تشبیه دارد: «سیل فنا»، تشبیه «فنا» به «سیل» است و «خانه‌ی عمر» تشبیه «عمر» به «خانه».

۲۰

گزینه‌ی ۱ پاسخ صحیح است. (درس ۹ - کارگاه نویسندگی، کتاب نگارش فارسی)

بیت گزینه‌ی «۱» نیز مثل مصراع صورت سؤال می‌گوید: «نتیجه‌ی نیکوی کار، در اثر کار و تمرین زیاد است.» دقت کنید در مصراع صورت سؤال «پُر» معنای «زیاد» دارد.

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴

